

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,

A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre 2 ft 60 kr.
Félévre 1 „ 30 „
Negyedévre 70 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

Felolós szerkesztő:

ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST.

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Somssich Andor.

A vidéki gazdasági egyesületek mozgató elemei a mai magyar agrárpolitikának. Ott, ahol a gazdasági egyesület tevékenyen működik, bizonyára jobb a sorsa a gazdának, mert akár tanácsra, akár kalácsra van szüksége, készséggel tájékoztatja, utbaigazítja az egyesület.

Még nem régiben nagyon mostoha gyermekei voltak a gazdasági egyesületek a kormányzatnak és társadalomnak. De mióta a gazdasági egyesületek országos szövetségüket létrehozták, azóta mutatkozik az az örvendetes jelenség, hogy a társadalom is kellőképp méltányolja gazdasági egyesületeinket és igénybeveszi azok hathatós, a nemzet erő kifejtésére jótékony közreműködését.

Az államkormányzat szintazonképp azt a felfogást osztja már az újabb időben, hogy a gazdasági egyesületekben egy hatalmas mozgató erő rejlik, melynek működésbe hozatala nagyban könnyíthet a földmives nép anyagi helyzetén, sorsa megjavításán. Ez a felfogás vezette a mostani földmívelési minisztert is, aki eltökélte, hogy a földmives nép részére szerte az országban gazdasági előadásokat rendez és ezzel a vidéki gazdasági egyleteket bizza meg.

A vidéki gazdasági egyletek tehát abba a helyzetbe jutottak immár, hogy a kormányzat szeme is feléjük tekint; ezt azon jóra való, önzetlen hazafiaknak köszönhetik, akik az egyesületek ügyét felkarolva, minden igyekezetüket arra fordították,

hogy a kormányzat megismerje az egyesületekben azt a hatalmas eszközt, mely a nép gazdasági nevelésénél ugyszólván egyedül jöhet számba.

Ez önzetlen hazafiak egyike az ország dunántuli részében *Somssich* Andor orsz. képviselő és földbirtokos, aki a megyéje területén működő

somogyi gazdasági egyesületnek tevékeny, buzgó elnöke, aki kezdeményezte, hogy az u. n. *somogyi pontok* fölterjesztessenek a törvényhozás színe elé, hadd lássa a pontokból a törvényhozás is, hogy mennyi baja, sérelme van a magyar gazdaközönségnek.

Somssich Andor a somogyi Saárd község határában levő birtokán okszerűen gazdálkodva, valósággal irányt adott a környék gazdálkodásának. A gazdák országos együletében pedig szóvivője a gazdai érdekeknek, a Magyar Gazdák Szövetsége, a szövetségi mozgalmak mind érdeklik *Somssich* Andort, aki mindenütt jelen van, ahol a gazdák sorsának biztosításáról vagy előbbre-

viteléről volt szó. A legutóbbi képviselőválasztások alkalmával a saárdi kerület képviselőjévé választotta *Somssich* Andort, aki nemzeti párti program alapján áll s a Ház ülésein kivált közgazdasági kérdésekben szólal fel.

Somssich Andor még javakorbéli férfi, aki kinek tevékenységétől még sok üdvöset várhat a magyar gazdaközönség.

Somssich Andor.

Három rendelet.

Rövid egymásutánban három törvénysértő rendeletet bocsátott közre a kormány. Egyik rendeletet az igazságügyi miniszter adta ki a *sajtószabadság megszorítására*. E szerint, ha a sajtóvétségek ellenőrzői a hirlapokban valamely büncselekmény jelenségeit ismernék fel, a *lapok összes példányait még szétküldés előtt lefoglalhatják—bűnjelekként*.

Ennek következtében utasítatik a lapok megjelenése helyén működő királyi ügyész s ha ott királyi ügyészség nem léteznék, városokban a polgármester, nagyközségben az ott székelő főszolgabíró s ha nem volna járási székhely, a község bírása, hogy az illető lap kötelezpéldányainak minden egyes számát a postai továbbszállítás előtt esetről-esetre nézze át és ha abban valamely büncselekmény jelenségeit (?) észlelné, azonnal közölje a dolgot a közvádálóval, hogy ez a lapok lefoglalásáról még szétküldés előtt intézkedhessék.

Ennek a rendeletnek az a tulajdonképpeni célja, hogy a *közönség közé csak az a sajtótermék juthasson, a mit a kormány jónak lát*. Ennek kedvéért visszacsempészi a 48-ban örökre eltörölt cenzurát, törvényeink világos megsértésével. A 48-iki sajtótörvény szerint a nyomtatványokból két köteles példányt be kell terjeszteni, hogy az államhatalom tudomást vehessen a sajtóvétségről és megtorolhassa azt. A ki vétséget követett el, az megbüntetendő, de a lap szétküldését *megakadályozni nem szabad*. Ez a törvény szelleme s ez volt a szabadsajtó főbiztosítéka. Most az egyik rendelet a szabadságnak ezt a biztosítékát koboza el.

A második rendeletet a belügyminiszter bocsátotta ki a szocializmus megfékezésére, melyben a népgyűlések megtartását előleges hatósági engedélyhez köti.

Ezzel a rendelettel a miniszter kiterjeszti a hatóság rendelkezési jogát a gyűlések fölötti ellenőrködésben és így megszorítja a gyülekezési jogot. Az eddigi törvényes rendelkezés nem ismerte a hatóságok engedélyezési jogát a népgyűlésekkel szemben. Az 1873-ik évi választási törvény 104. §-a a pártgyűlésekre nézve csak a bejelentés kötelezettségét állapítja meg, a nélkül, hogy a megtartás a hatóság engedélyétől függővé tétetnék. Ezen az alapon a hatóságok mindenütt ebben az országban *csak „tudomásul vették“ a bejelentett gyűléseket, de nem „engedélyezték“*. Ez a törvény rendelkezése. Ha tehát a belügyminiszter rendeletileg a népgyűléseket *hatósági engedélyhez köti, beleütközik az élő törvénybe*. A törvény ellenére *koboza el a szabadság második biztosítékát, a gyülekezési jogot*.

A harmadik rendeletet is a belügyminiszter adta ki s ez az *egyesülési szabadság* ellen irányul.

Eddig ugyanis az volt a szabály, hogy mindenemű egyesület megalakulása előtt köteles alapszabály-tervezetét a kormányhoz felterjeszteni. Ha az ilykép felterjesztett alapszabálytervezetre 40 nap lefolyása alatt határozat nem hozatott vagy észrevétel nem tétetett, az egyesület működését ideiglenesen megkezdheti ugyan, azonban véglegesen csak akkor alakulhat meg, ha alapszabályai a kir. kormány láttamozásával elláttattak. Ha pedig a kormány nem hagyta jóvá az alapszabályt, akkor az egyesület egyszerűen megszűntette működését. Az új rendelet szerint az egyesületek mindaddig meg nem kezdhetik működésüket, míg a kormány az alapszabályt jóvá nem hagyja, mert ha az egyesület már megkezdte működését, s az alapszabály utólag nem lesz jóváhagyva, ez esetben az új rendelet, az egyesület gyűléseiben vagy működésében való részvételt *kihágásnak minősíti és 15 napig terjedhető elzárással és 100 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetheti*. E szerint az *elzárás veszélye nélkül nem lehet egyesületi működést kezdeni az alapszabály jóváhagyásáig* s miután a kormány a jóváhagyással akár évekig is késztetik, *következésképp olyan egyesület, a mely a kormánynak nem tetszik, egyáltalán nem jöhet létre, vagy ha mégis létrejön olyan egyesület, a mely nem tetszik a kormánynak, akkor a kormány tetszése szerint elzárthatja az egyesület tagjait*, csupán az alapszabályt nem kell jóváhagynia. Ez tehát a harmadik körmönfont rendelkezés, a mely a szabadság harmadik biztosítékát, az *egyesülési jogot* nyirbálja meg.

A ki gondolkozni tud, az belátja, hogy ezzel a három rendelettel borzasztó merénylet történik a szabad szókimondás és a szabad cselekvés biztosítékai ellen. Könnyű a fenekére látni ennek az alávaló taktikának. A kormány tétlenül nézte, a mint a szociális mozgalom lázadásá fajul, egy ujját sem mozdította az izgató szociális sajtó megfékezésére. Megvárta, míg maga a nemzet fog panaszkodni a sajtóval s a gyülekezési joggal üzött tulkapások ellen. Csak arra várt a kormány, hogy ez megtörténjen: *eljött az idő kedvencz eszméinek megvalósítására*. Most így szól:

„Ugy-e belátjátok, hogy a sajtó, meg az enyhén ellenőrzött gyűlések voltak a szocializmus legveszedelmesebb terjesztői. Ne féljete, én segítek a bajon. Megrendszabályozom a sajtót, elkobzom a gyülekezési jogot s megnyirbálom az egyesülési szabadságot. Magatok panaszkodtatok ezek ellen, tehát most szavatok sem lehet többé“.

Ezt mondja a kormány, mikor a szocializmus megfékezésének ürügye alatt elkobozza a nemzettől a szabad gondolkodás és a szabad cselekvés legdrágább jogait, hogy ezután csak az történhessék az országban, a mit Bánffy akar, hogy a mindenható kormány ellen való elégedetlenséget tüzzel-vassal elfojthassa.

A 48-iki törvények alkotásának megünneplése.

Bánffy Dezső br. miniszterelnök február hó 26-án terjesztette be a képviselőházban az 1848. ápril 11-ének nemzeti ünneppé való avatásáról szóló javaslatot, mely szó szeriut a következő:

Törvényjavaslat

az 1848-ik évi törvények megalkotása emlékének ünnepléséről.

1. §.

A nemzet kegyelettel és hálás érzellemmel emlékeztvén meg az ország történetében korszakot képező 1848. évi azon törvényhozási alkotásokról, melyekkel az alkotmányos jogok a nemzet minden osztályára kiterjesztettek, a képviselői alapon nyugvó felelős kormányrendszer behozatott, a közteherviselés általánosított, a földbirtok felszabadított, a sajtószabadság, a jogegyenlőség és általában a politikai és polgári szabadság magasztos elvei érvényre jutottak: ezen alapvető törvények megalkotásának félszázados évfordulója alkalmából a törvényhozás ápril havának 11-ik napját, mint azt a napot, a melyen dicső emlékeztü V. Ferdinánd király az 1848-ik évi korszakot alkotó törvényeket szentesítette, minden időkre nemzeti ünneppé nyilvánítja.

2. §.

A törvény április hó 11-ik napján lép életbe és végrehajtásával a miniszterium bizatik meg.

Budapest, 1898. febr. 26.

Báró *Bánffy*, s. k.

Az indokolás elmondja, hogy az ünneplés még az által is történnék, hogy addig az országgyűlés mindkét házában letárgyaltván és legfelsőbben szentesítettván, a szentesített törvények kihirdetéséről szóló értesítés ápril 11. napján a két Háznak e czélből ünnepélyesebb módon tartandó együttes ülésében jelentetnék be az országgyűlés ugyanezen együttes ülésben ő Felségéhez, az apostoli királyhoz intézendő hódolati feliratot határozná el, a melyet a két Ház testületig azonnal a királynak át is nyujtana. Mindez igen szép, de meghazudtolása a történelemnek, mert minden magyar ember tudja, hogy a 48-iki törvényeket márczius 15-ike szülte meg a szabadságot s bár meglehet, hogy Bécsnek kedvesebb, ha a szentesítés napját ünnepelek, nekünk nem kedvesebb ez. Ez a törvényjavaslat akár tudatlanságból, akár gyávaságból, a nemzet legszentebb érzelmeit is a kegykeresés eszközévé alacsonyította le.

Országgyűlés.

A képviselőház mult héten a közoktatás- és igazságügyi tárczák költségvetésével foglalkozott. Rövid, lapos vita után mind a kettőt letárgyalta és el is fogadta. A tárgyalás folyamán erősebb hullámokat csak az ujabban kiadott három törvénysértő miniszteri rendelet vert, melyeket a Ház ellenzéke mély megbotránkozással fogadott s melyekről vezérczikkünkben számoltunk be.

Az ülések lefolyása a következő volt:

Madarász József: Tudja, tapasztalja, hogy a jelenlegi oktatási mód nagyon is tulterheli a gyermekeket. A tanárok is hibásak a tulterhelésben. Taníttasson a közoktatásügyi kormány inkább kevesebbet, de jól. Csakis azokban a tárgyakban oktasák egy a férfit, mint a nő-nemzedéket, a melyek szükségesek és a melyeknek hasznát veheti.

Hock János: Hiába nevelünk tudós embereket, ha azok esenevészek lesznek. A beteg, elcsenevészedett ember csak másoknak van terhére, s tudomány-ágát nem igen fogja fejleszteni. Az oktatásnál mindenütt a nevelő mellett orvos is kell. A tulterhelés nemesak abban nyilvánul, hogy tulságosan megterheljük a gyermekeket szellemiekkel, hanem abban is, hogy 4—5 óra hosszáig fülledt levegőben összezsufolva kell ülniök a gyermekeknek. A tanárnak már az iskolában be kell oltania a gyermekbe a tantárgyat, úgy, hogy a gyermeknek otthon csak át kell futni a leczkét. Akkor nem kell majd 5 óráig az iskolában ülni és 5 óráig tanulni otthon. Angliában az oktatási időnek csak egyharmadrészét fordítják elméleti tudományokra, míg a többit a test nevelésére.

Wlassics Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter kijelenti, hogy maga is minden erejéből törekszik a testi nevelést előmozdítani.

Páder Rezső: A tanítónyugdíjalapra a tanítók által fizetendő 15 kr. eltörlését kéri. Majd szól arról, hogy a tanítók körében nagy az elkeseredés. Ne vegyen a miniszter törött korsókat, a földmivvelésügyi miniszter ne vegyen 200.000 frtos mént, a belügy-miniszter törölje el az anyakönyveket, a miniszterelnök pedig ne építsen új palotát, hanem fordítsák az e czélra kiadandó összegeket a tanítók fizetésének javítására. Határozati javaslatot nyujt be, mely szerint a Ház utasítsa a kormányt, hogy az minél előbb nyujtsa be a tanítók fizetésfőlemelésére vonatkozó javaslatot.

Madarász József helyesli Páder fölszólalását, és a maga részéről is kívánja, hogy a tanítók fizetése legalább 600 frt legyen, annyi, mint akármelyik irnoknak.

Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter. Állami tanító nincs már 400 frton alul, de 17,000 iskola közül csak 1300 az államé. A felekezeti iskoláknál az iskola fentartók még csak azt sem teszik meg, hogy a kiegészítésért folyamodnának. Ez irányban most egy szigorú rendeletet bocsájtott ki, hogy a közigazgatási hatóságok küldessenek ki, megkapják-e a tanítók a fizetési minimumot. E magyarázatra a Ház Páder határozati javaslatát elveti. Több apró felszólalás után a vallás- és közoktatásügyi tárcza költségvetését elfogadták s rátértek az igazságügyi tárcza tárgyalására. E tárcza tárgyalásával egyidejüleg az igazságügyi miniszter rendeletet adott ki, mely a sajtó szabadság korlátozását foglalja

magában. E rendelet fölött, melyet a szociális sajtó izgatásainak megakadályozása ürügyén adtak ki, heves vita indult meg az igazságügyi tárca tárgyalásánál.

Olay Lajos volt az első szónok, ki az igazságügyi tárcánál uralkodó állapotokat bírálta meg. Beszéde folyamán szóvá tette a választási visszaéléseket is. Jogegyenlőségről ma nálunk szó sem lehet, mert pl. a Kuria emberölésért a szegényt 10–15 évi fegyházzal sújtja; de egy gazdag, előkelő urat, mivel a kormányelnökhöz közel áll, fölmenti, egy harmadikat pedig előkelő összeköttetésénél fogva 500 forint pénzbüntetésre ítélnék.

Nem esoda ilyen viszonyok közt, hogy a nép zöme lelketlen izgatók szavaira hallgat és lázong. A jogrendnek fönn nem tartása tehát az igazi oka a szociálizmusnak. Magyarországon elhatalmasodott a szociálizmus.

Rátkay László: Az a köznép mit látott? Azt, hogy odadobták az uzsora karmai közé, hogy a magyar kinestár megdrágította ételét, italát. És most még csodálkozunk azon, hogy itt a szociálizmus; mikor a kormány, 10 évig hagyta a szocialista lapokat működni. És mit csinálnak most? Kimondják, hogy meg kell szüntetni a szabad sajtót.

A kormány ma már fölöslegesnek tartja törvényekkel kormányozni, megelékszik a rendeletekkel. A 48-iki törvény örök időkre szól, tehát érvényes az még ma is.

A kormány mondja meg, hogy most a 48-iki idők 50 éves évfordulója alkalmából, midőn ki kell menni a temetőbe a vértanúk sírjához, mit mondjunk nekik? Hogy azokat a törvényeket, a mit véretekkel és halálotokkal szereztetek meg, mi élve sem tudjuk megvédeni!

Azt akarja a kormány, hogy a 13 vértanu mellé 14-iknek odavigyük a szabadsajtótörvényt. Hiszen odavitetjük, de figyelmezteti a minisztert, hogy nincs rettentőbb valami, mint az élve eltemetett törvény, mert ha élve eltemetik a rendeletet szemfedője alá, ama élve eltemetett visszajár és halvány arccal mit sugdos, tudja-e a miniszter? a forradalom szavát.

Erdély Sándor igazságügyminiszter sajtószabadság kérdésére felszólalva, hosszas magyarázatokkal azt próbálta kimutatni, hogy a rendelet nem ellenkezik a törvénytől. Itt aztán elkövette azt a mérész mondást, hogy 1848 óta a Bánffy-kabinet az első magyar kormány, mely a sajtótörvényt a maga egész, liberális szellemében végrehajtja. Ez persze a Házban óriás derűtséget, de még nagyobb ellentmondást ébresztett.

Apponyi Albert gróf a belügyminiszternek a gyülekezési jog tárgyában kiadott rendeletét veszi bonczkés alá. E rendelet a gyülekezési jogot engedélyhez köti. Ez ellenkezik a fönnálló jogrenddel. Akkor inkább mondjuk ki, hogy nincs gyülekezési jog. Engedélyhez kötött gyülekezési jog nem jog. Csak egy rendelet létezik a gyülekezési jog tárgyában, mely 1878-ban adatott ki és a melyben ki van mondva, hogy csak oly gyűlések tilalmazandók, melyeknek célja törvénszegő. Ha a kormány bizonyos időre kérné a jog felfüggesztést, ahhoz maga is hozzájárulna szavazatával, de ne akarjon a kormány állandósítani egy oly állapotot, mely ellenkezik jogrendünkkel.

Majd áttér a szabadsajtót korlátozó rendeletre. A miniszter — ugymond — azt akarta velünk megértetni, hogy 1848 óta a sajtótörvényt nem hajtot-

ták végre és csak az a helyes értelmezés, melyet ő ad a törvénynek. Akárhogy magyarázza a miniszter a törvényt és rendeletet, mégis csak az előleges cenzurát hozta be ő a rendelettel. Utal Darányi kijelentésére, mely szerint a kormány intézkedik, hogy az izgató lapok a szétküldés előtt koboztassanak el. Lehet, hogy kell bizonyos időben kivételes intézkedéseket tenni, de ha ezt teszik, tegyék ezt bevallottan, ne pedig félremagyarázva az 1848-iki törvény szavát és szellemét, mely érzeben és köben vésvé intézkedik, hogy mindenki gondolatait szabadon terjesztheti. A kormányrendeletek jogokat akarnak elkönfiskálni, a mit a törvényhozás meg nem enged. Alapjaiban téves és helytelen a kormány intézkedése.

Mócsy Antal, a buzgó néppárti képviselő, az igazságügyminiszter rendelete ellen, mely a sajtószabadságot megtámadja az előzetes cenzura behozatalával, állást foglal. Tudják, hogy a kormány ezt is az ellenzék ellen fogja használni. Felolvass egy hírlapi cikket, melyben az van megírva, hogy a miniszterelnök grófi, bárói, nemesi ezimeket, főrendi tagságot osztogatott nagy összegekért. Miért nem indít a miniszterelnök a czim- és vásárlást szelvénytő lapok ellen sajtópert.

Györy Elek: Bizonyítja, hogy az igazságügyi miniszter rendelete ellenkezik a 48-iki sajtótörvénytől; ez a rendelet alkotmányellenes. Az alkotmány biztosítékát éppen ilyen mérvben sérti a belügyminiszter rendelete a gyülekezési jogról. Vád alá helyezendő nemesak az igazságügyminiszter, hanem az egész kormány. Hazafias köteletség megakadályozni, hogy ez a kormány az országot teljes felforgatásba vigye. Elvárja a minisztertől, hogy itt a parlamentben szintén beismeri tévedését, hogy rendelete ellenkezik a 48-as törvénytől.

Emmer Kornél a szociálizmusról beszél. A nép felvilágosítására két eszközt ismer: a szöszéket és a közigazgatási hatóságot. Évszázadok óta tudta a népet a szöszék vezetni s ma ne tudná? Hiszen a napokban olvasta, hogy az ajaki plébános egész községében helyreállította a rendet!

A szociális sajtó izgatásának megakadályozására kibocsátott kormányrendeletet a maga részéről nem tartja kívánatosnak. A 48-iki sajtótörvény hiányos s azért határozati javaslatot nyújt be, melyben kéri a kormányt utasítani, hogy végleges s rendszeres sajtótörvényt terjesztszen alkalmas időben a Ház elé. Ezt a sajtótörvényt csak úgy tartja megvalósíthatónak, hogy ha a sajtó képviselői is részt vesznek a munkában. Ennek beszéde után **Kossuth Ferencz** egy interpelláció keretében vonta kérdőre a kormányt a gyülekezési jog elkobzása miatt, **Pichler Győző** pedig a rendőri erőszakosságok miatt terjesztett be interpellációt.

Erdély igazságügyminiszter mondotta el ezután záróbeszédét, a melyben főként a sajtószabadság korlátozására kiadott rendeletét mentegette. Bizonyítgatván, hogy az nincs ellenkezésben a 48-iki sajtótörvénytől. Azután elősorolta, hogy mi történt 3 évi működése alatt s mi akar történi a jövőben. Pár hét alatt kilátásba helyezte a szövetségi törvény benyújtását is. Erre a Ház az igazságügyi tárca költségvetését úgy általánosságban mint részleteiben is elfogadta, minden nagyobb vita nélkül. Legközelebb a honvédelmi miniszterium költségvetése kerül sorra.

MI UJSÁG?

Azon t. előfizetőinknek, kiknek előfizetése február hó végével lejárt, a mult számunkban postautalványt mellékelünk, a melylyel kérjük az előfizetési pénzt mielőbb beküldeni, mert t. előfizetőink ezen jelen számon kívül már csak egy számot kapnak.

Az udvar Budapesten. O felsége az egész udvarával még mindig Budapesten időzik. Fogadásokkal, látogatásokkal és udvari ebédekkel telik az idő. Ő felsége a király kihallgatásokon fogadja a magyar nemzet előkelőségeit.

Nagy betegek. Említettük, hogy Klementina hercegnő Bécsben súlyos betegen fekszik. Orvosai a legrosszabbtól tartanak s éberem őrködnek a nagy beteg ágya mellett. Szomorú hírt adunk az elhunyt Rezső trónörökös özvegyéről is. Stefánia özvegy trónörökösne szintén beteg, mellhártyagyulladásban van.

Emlékeztető az 1848 49-iki napokra. A magyar szabadság szülő napjainak félszázados évfordulója közeledik. 50 évvel ezelőtt, márczius első napjaiban még alig volt nyoma, előjele a bekövetkezett napok nagy eseményeinek. Nézzük az akkortájt megjelenő lapokat, melyek márczius első napjaiban még csak a farsangért lelkesedtek, meg azért, hogy néhány főrangú ember háromemeletes palotát épített a fővárosban. . . . A Pesti Hirlap 1848. márczius 5-iki száma közli az első hírt a párizsi forradalomról és a köztársaság kikiáltásáról. Az ezen idő után való napok gyors tempóban születték a márcziusi eseményeket, a magyar nép- és sajtószabadság kivívását. S most adjuk a 48-as krónika jövő heti eseményeit a következőkben:

1849 márczius 6. Gál Lajos a bánági nemzetőrökkel a szerbeket megveri.

1849. márczius 7. Kossuth a képviselőház titkos tanácskozásán kijelenti, hogy el van szánva a végletekig menni a rend helyreállítása végett.

1848 márczius 8. A felsőtábla elnökei Bécsbe utaznak utasításokat kérni, hogy miként viselkedjenek a felelős miniszteriumot kérő felirattal szemben.

1849 márczius 10. Egy utász tiszt a szolnoki hidat fölégeti és Damjanics serege elhagyja Szolnokot.

1849 márczius 11. Szebent beveszi Bem tábornok.

1849 márczius 12. Az ellenzéki kör a 12. pontot egyhangulag elfogadja és további intézkedés végett a népgyűlés elé terjesztését határozza el.

Az első magyar miniszterelnök szobra. Polgári község képviselőtestülete a hazafias közönség kezdeményezésére február 24-én tartott közgyűlésén nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy gróf Batthyány Lajosnak, az első független felelős magyar miniszterelnöknek, a község egykori fenkölt lelkű földes-

urának, szobrot emel. A közgyűlés e végből gyűjtést indított, a melynek vezetésére 20 tagú bizottságot küldött ki. A gyűjtés szép eredménnyel folyik s a szobor elkészítésével egy fővárosi szobrászt biznak meg.

Merénylet a görögök királya ellen. A kis Görögországról sokat irtunk tavaly. Kréta szigeteért elegyedett háboruba a törökkel. Azóta nincs nyugalom a kis királyságban. Most meg immár odafajultak a viszonyok, hogy az ország fővárosában, a városfalak között politikai merénylők rá mernek löni koronás királyukra. Mult hó 26-án történt az eset. Valami Kardízi és még két eddig föl nem talált czinkostársra hat lövést intéztek a királyra, a ki sétakoesizást tett Mária hercegnővel. Szerencsére a lövések nem találtak, a merénylőt elfogták, de hasztalan vallatják, nem akarja megnevezni czinkostársait. Ugy mondják, hogy egy összeesküvés szála-hoz vezet ez a merénylet, mely izgalomba hozta a kis Görögországot.

Családi dráma. Velenceze torontálmegyei községben Kagyalin Koszta gyermekei tüzzel játszva szobatorüzet támasztottak és kettő oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy még a nap folyamán meghalt. Az anya, kinek gondatlansága a szerencsétlenséget okozta, annyira szívére vette ezt, hogy el-tűnt a faluból. Az hiszik, hogy öngyilkosságot követett el.

Leikészválasztás Szilváson. A felső-borsodi egyházmegye Szilvás községében a minap volt a lelkipásztor-választás. Megválasztották Tóth Menyhért eddigi sajó-szentpéteri lelkészt.

Meggyilkolt földmives. Kolozsvár határán a minap meggyilkolták ismeretlen tettesek Szabó Tódor földmivest, a ki a tordai vásárról volt hazatérőben. 200 frtot raboltak el az áldozattól.

Elfogott szökevény. Borovszki Lajos szépsi köművest súlyos testi sértésért a törvényszék elítélte. Az elítelt köművesre nem nagyon vigyáztak a börtönben, mert megszökött. A bécsi rendőrség azonban fülöncsipte éppen akkor, a mikor egy amerikai hajóstársaság utazási irodájában jegyet váltott a tengeri utra.

A kanyaró pusztítása. Majdnem két hónap óta pusztít a kanyaró a Fejérmegye északi részén levő községekben. Legnagyobb mértékben Zámoly községben lépett fel, a hol körülbelül ezer gyermek betegedett meg. A halálozások száma a nagymérvű betegedésekkel szemben 30—35 százalék. Zsámbékra Törökbálintról hurezolták be a járványt s innen ismét Jenő községben terjedt el. Az iskolákat a hatóság bezáratta.

Vasvillát döfött az orvosba. Mezőbándon egy földmunkás, Szabó Domokos, orvosi bizonyítványt kért a helybeli orvostól, dr. Deutsch Manótól. Az orvos megtagadta a bizonyítvány kiadását, mire Szabó oly dühbe jött, hogy vasvilláját beledöfte az orvos lábába. Az orvos most élet-halál közt fekszik.

Egy bizalmas szó. Karikás János bácsi egész bizalommal felkéri azokat, a kik könyvét elfogadták, de még nem fizettek, hogy az érte járó 35 krt küldjék be mielőbb a „Független Ujság” kiadóhivatalához. Egy embernek azt a 35 krt nem nagy dolog kiadni, de ő csak nehányat ne kapjon meg, az már nagy veszteség volna. Sziveskedjenek tehát eleget tenni a Karikás bácsi méltó kívánságának.

Kifosztott pénzes levél. Az Adler és testvére brassói bankház a minap 800 forintot küldött Gyergyó-Szt.-Miklóstra Merza kereskedőhöz. Mikor Merza a levelet fölbontotta, 800 frt ára bankó helyett csak papirszeleteket talált a borítékban. Alapos a gyanu, hogy a levelet Brassóban fosztották ki, még pedig a bankba bejáratos emberek.

Inseg Győrme gyében. Győrme gyében szörnyű nagy a nyomor és inség. A nép egy része, abból az ocsuból készült kenyérből él, melyet már a baromfiak sem esznek meg. A nyomor rettenetes voltát eléggé bizonyítja az, hogy még sokszor boldognak tartják azt, a kinek ilyen kenyérből jut még ki. Mert bizony vannak elegendő olyanok most Győrme gyében, kiknek már ocsuból süttött kenyér sem jut. Már a győri dunai malmokba babot is hoznak, hogy az ilyen lisztből készítsék ételeiket és ebből süssenek kenyeret.

Halálos czivakodás. Habják János budapesti kosis a minap este részegen tért lakására, az Erdély-utca 10. száma alá. A vele vadházasságban élő Ballai Teréz szemrehányással illette, a mire a kosis annyira dühös lett, hogy arcul ütötte a leányt. Ez fölragadott egy széket s úgy fejbe vágta a kosis, hogy a szerencsétlen ember koponyája megrepedt. Már haldoklott, a mikor a mentők a dologhízi kórházba vitték. A leányt letartóztatták.

Esküvőről a halálba. Hapák Gusztáv esanádpalotai kereskedő szenvedélyesen beleszeretett Ékes József bormérő Gizella nevű leányába. A fiatal ember sokat udvarolgatott a 17 éves szép lánynak, anélkül, hogy a jövőre nézve nyilatkozott volna előtte, míg végre a mult hónapban egy fiatal iparos megkérte a szép leány kezét, a kihez a szülők oda is adták. Hétfőn volt a szép Gizi lakodalma, a melyen a régi udvarló is megjelent. Reggelig mulatott s csak az ideáljával tánczolt. Egyszerre csak eltűnt. Keresték, kutatták, míg végre a faszinben akadtak rá, a mint a gerendán lógott — halva. Egy esomó levelet találtak nála; köztük egy az ideáljához volt ezimezve. Abban kéri a fiatal asszonyt, hogy gondoljon rá, kísérje a sirhoz a koporsóját s hogy énekelje sokszor, mindennap az ő nótáját: „Két gyöngye volt a falunak, két virága.”

A tékozló apa. Riegler Ferencz beregszói gazdaember két év előtt özvegyiségre jutott s minden vagyonát egyetlen fiára, Riegler Ferenczre irta, azzal a kikötéssel, hogy a fiu apját élethosszáig tartsa el. Egy ideig mi sem zavarta a házi békét, de nemrégiben az öreg Riegler ivásnak adta magát, min-

den pénzét pálinkába temette s mikor már pénze elfogyott, lopkodni kezdte fia holmiját. A fiu egy ideig némán tűrte, hogy apja mindenét zálogba viszi, de utóvégre megsokalta s följelentette az öreget, a kít azután becsuktak. De alig szahadult ki a börtönből, újra csak lopni és inni kezdett. A minap fia és felesége Lippára ment s míg a fiatalok távol voltak, Riegler két sonkájukat ellopta és eladta. A pénzen erősen bepálinkázott, azután hazament szundítani egyet. Estefelé ébredt csak föl, de úgy látszik, nagyon rosszkedvűen, mert világfájdalmában fölballagott a padlásra s egy szárítókötélre felkötötte magát.

Vihar áldozata. A beocsini ezementgyár nyolez munkása a minap éjjel a nagy vihar daczára át akart esolnakázni a Dunán. Vakmerő vállalkozásukat életükkel fizették meg. Alig hagyták el a partot, a széltől fölkorbaesolt habok dióhéj gyanánt dobálták a esónakot, mely a Duna közepe felé egyszerre fölborult. A viharban lehetetlen volt a menekülés, még az uszás is hiábavalónak bizonyult: mind a nyolez munkás belefulladt a Dunába. A katasztrófa annál borzasztóbb, mert áldozatai egytől-egyig családos emberek voltak.

Harcz a medvével. Técső és Sziget közti erdőből a favágók egy medvét riasztottak ki s a közelben eserkésző B. J. nevű tanitóra vetette magát, ki teljes erejével forgatta meg benne vadászkését, mire a medve leesett a földre, magával rántva a tanitót is. A medve felfordult, a fiatal tanító életben maradásában azonban kétséges, mert a melle valósággal szét van marcangolva.

Egy híres rabló hurokra került. Tíz esztendővel ezelőtt egy dugszagdag szabadkai kereskedőtől Geigertől, magyarán mondva muzsikástól ismeretlen tettesek kerek egy millió forintot emeltek el. A tettesek, a rablóbanda tagjai mind kézre kerültek akkoriban, csak *Maczonkát* a főczinkost nem bírta kifirtatni a esendőség. Pedig ő emelte ki a negyedmilió pengővel terhelt vasszekrényt a vén Geiger alvó szobájából. Maczonkának nyoma tűnt, pedig a rablott pénz java részét magának tartotta fenn, s czinkostársai alig kaptak egy-két százast a pénzből. Most vesszük hírét, hogy Maczonkát a kaposvári esendőrök elfogták. Vajjon van-e még a rabolt negyedmilióból?

Szivarvég a szabadsághősöknek. Szegény jó öregek, kik félszáz évvel ezelőtt esatatüzben álltak a magyar szabadságért, a mai tunyakor nem mérlegeli kellőképp és nem részesíti őket abban a szeretetben, melyet megérdemelnének. Időnként bejárja a lapokat egy-egy kis híreske arról, hogy kik voltak kegyesek a budapesti honvédmeházban levő öreg hősöket megszánni nem szivarral, hanem egy kis szivarvéggel. A mult héten két kiló szivarvéget kaptak szegény öregek, a kik pipa füst mellett fölelvenitik emlékükből a régi jó idöket.

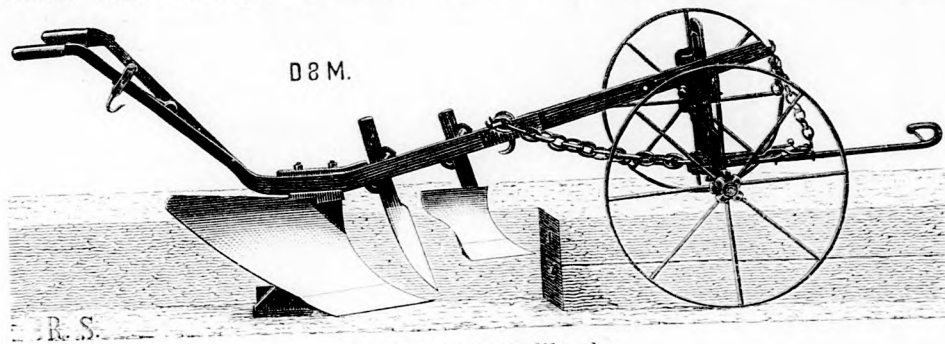
GAZDASÁGI DOLGOK.

Milyen ekével szántson a gazda?

A jó földmivelésnek alapfeltétele a jó eke. Ha ez nincs, akkor nem lehet jó földmunkát végezni; rossz ekével nincs jó szántás! Az az eke, melyet még kiscgazdáink jó része ma is használ, a fagerendelyes Vidats- vagy Gubicz-eké, manapság már nem felel meg, és pedig azért nem, mert ezekkel az ekékkel nem lehet mindig jó szántást végezni, nem pedig azért, mert nem lehet őket jól beállítani. A

Vidats-eké vagy magyar eketalyigáján ugyanis, mint azt a gazdák különben úgy is tudják, a barázdakerék nagyobb mint a tarlókerék. Azért ez a taliga, ha üresen próbálják huzni, mindig körbe akar járni, még pedig a kisebbik kerék körül, mert a nagyobbik kerék előre iparkodik. Ilyenformán a szántásnál az eke sem járhat nyugodtan, mindig kell fogni az eke szarvát, hogy rendes barázdát lehessen huzni, mert a kerekeket nem lehet állítani.

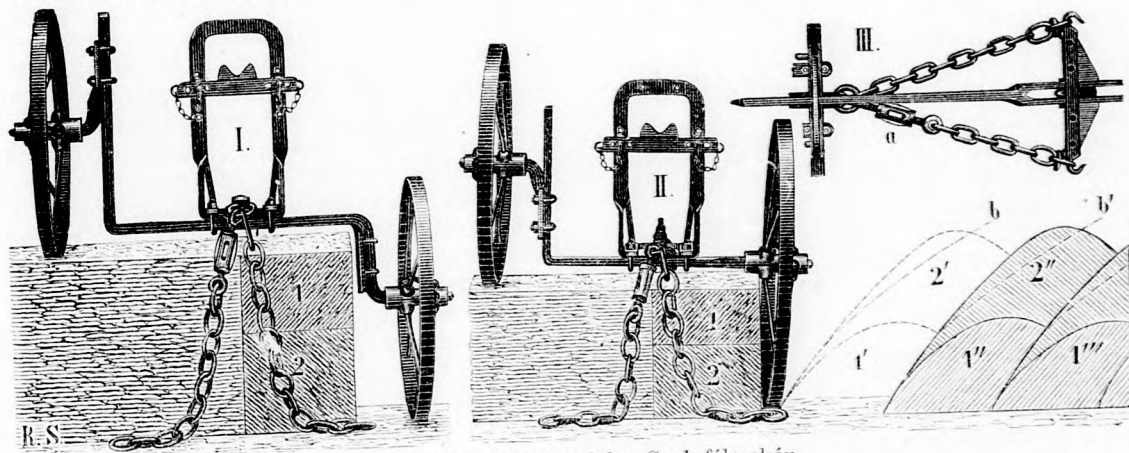
De ez még csak a kisebbik baj. A nagyobbik baj az, hogy nem lehet az ilyen ekét jól beállítani mélyebb vagy sekélyebb szántásra. A mélyebb szántásra való beállításnál ugyanis csak a taligát lehet előbbre eresztetni a gerendelyen s azután hátul a

1. ábra. A Sack-féle eke.

kell az ekeszarvát fogni. Elmegy az a maga útján igen pontosan és ki nem ugrik a barázdából.

A Sack-féle eke, vagy a mint némely vidéken nevezik, lánczos eke, melyet az 1. ábra mutat, teljesen vasból és aczéلبől készült. A taligája szintén teljesen vasból van, úgy hogy erősségre, tartósságra nézve már csak ezért is sokkal jobb, mint a régi fagerendelyes ekék. A másik nagy előnye, hogy önvezető készülékkel van ellátva. Ez az önvezető készülék abból áll, hogy a gerendelyen a csoroszlya előtt jobbra és balra kinyulik két kar, melyeknek

2. ábra. Önvezető készülék a Sack-féle ekén.

farsróffal utána igazítani az eketestet, a sekélyebb szántásra való beállításnál pedig a taligát lehet hátrahuzni s utána a farsróffal igazítani. Egyedül magával a farsróffal az ekét beállítani nem lehet, mert azzal csak vagy orra buktatják vagy farra ültetik az ekét, de az se mélyebbre, se sekélyebbre nem megy.

Tehát a szántásra való beállítás mélység tekintetében nem vihető keresztül jól. Eppen így a barázda szélességének szabályozása sem, mert a gerendelyvánkos csak nehezen állítható a taliga ten-

vége horogra van hajlítva. E horgokba akasztódik a kétágu önvezető lánc olyanformán, mint azt a 2. ábra III.-al jelzett képe mutatja. A kétágu lánc be van akasztva a taliga tengelyén levő karikába s így az ekét e kétláncznál fogva huzza az állat. Mivel pedig a két lánc egyforma hosszú, azért a gerendely is mindig egyenes irányban fog maradni, nem csavaroghat el jobbra vagy balra. A baloldali lánczon látható egy állító csavar (a), mely arra való, hogy vele ezt a lánczot rövidebbre vagy hosszabbra lehessen venni. Ez pedig akkor szükséges, mikor a barázda szélességét

gelyén oldalra, de meg a vánkoston a gerendely is oldalt fekszik ilyenkor s mivel a taligakerekek nem egyformán nagyok, az eke mindig oldalazik s egyenetlenül fog járni s ezzel együtt jár az egyenetlen barázda is.

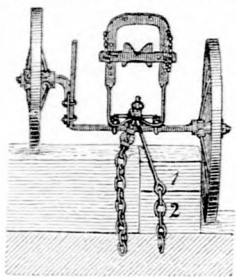
Ez az oka aztán annak, hogy mivel ezek az ekék oly nehezen állíthatók be jól, a gazda rendszeren csak úgy használja, a mint az a gyárból vagy a kereskedőtől jött. Nem állítgatja be, hanem mindig egyformán szánt vele. Már pedig hogy ez nem jó, arról már szó volt előbb.

De hát milyen ekét használjon a gazda? Erre is könnyen meg lehet adni a feleletet. Sack-féle ekét. Ez a Sack-féle eke mai napság a legjobb eke s ezzel úgy a nehéz műveletű, kötött, agyagos földön, mint a könnyű műveletű, homokos földön egy-

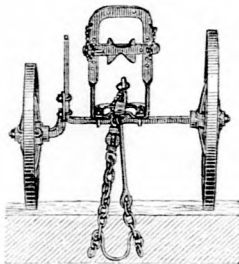
aránt igen jó munkát lehet végezni. Ezt be lehet állítani mély és sekély szántásra, keskeny és széles barázdára s ha egyszer be van állítva, nem kell azt tovább vezetni, nem

vagy mélységét akarják változtatni. Hogy miként kell ezzel bánni, arról majd akkor lesz szó, mikor a Sack-féle eke beállításáról beszélünk.

A Sack-féle ekénél az ekefele öntöttvasból, újabban öntött acélból készült s ez olyan erős, hogy nem törik el még akkor sem, ha nekimegy az eke valami fatörzsnek vagy nagy kőnek szántás közben. Az ekefelet két csavar tartja a gerendelyhez szorítva, melyeket ha megeresztünk, az egész eketestet le lehet venni a gerendelyről. Az ekéfőn van a szántóvas — laposvas — és felette a kormányvas. Ezek úgy vannak rátéve az ekéfele, hogy a csavarfejek nem állnak ki s így az egész eke felülete egyenletesen sima mindenhol. A gerendelyen van azonkívül

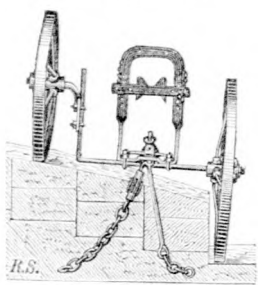
3. ábra. Taligabeállítás a Sack-féle ekénél szántásnál.

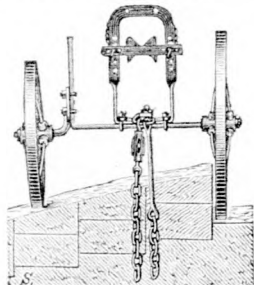
4. ábra. Taligabeállítás a Sack-féle ekénél szántásnál.

a csoroszllya, melyet kengyeles csavar tart le szorítva. Ezt lehet előbbre vagy hátrább, meredekebbre vagy jobban fektetve állítani. Ugyancsak a gerendelyen van még egy kisebb eketestféle a csoroszllya előtt. Ez az úgynevezett előhántó, mely mindig magasabban áll mint az igazi eketest s arra szolgál, hogy a föld tetejét hántsa le szántásnál. Ezt az előhántót is kengyeles csavar szorítja a gerendelyhez s ez is levehető. Hogy mikor és miért kell az előhántó, arról majd később lesz szó.

Ott, a hol az önvezető lánczok hozzá vannak akasztva a gerendelyhez, látszik a gerendely alsó részén még egy horog. Ez arra való, hogy olyankor, mikor a szántás már az ut mellé került s nem lehet

5. ábra. Taligabeállítás a Sack-féle ekénél bogárhátas szántásnál.

6. ábra. Taligabeállítás a Sack-féle ekénél bogárhátas szántásnál.

egész széles barázdát húzni, vagy ha fogyasztják a barázdát, akkor lekasztják az önvezető lánczot és a jobboldali lánczot akasztják be ebbe a horogba, az ekét pedig kézzel, azaz a szarvánál fogva igazítják a kívánt irányba.

A mi végre a taligát illeti, az úgy van készítve, hogy a taliga tengelyére van felszegezve egy kengyel s ezen a kengyelen van a gerendelyvánkost tartó rud, mely rudat a kengyelen lejjebb vagy feljebb lehet állítani s vele együtt a gerendelyvánkost is.

A taliga tarlókerékét is lehet feljebb avagy lejjebb állítani, úgy, hogy a taliga tengelye, tehát a vánkost is ilyenformán mindig vízszintesen áll, a mi kell is, hogy az eke biztosan járhasson. Ezt mutatják a 3. és 4. ábrák. Hogy mennyire lehet állítani a Sack-féle eke taligáját, az az 5. és 6. ábrákból is kitudó, mikor egyszer ugyanazt a taligát bogárhátas szántásnál szétszántáshoz lehet igazítani vagy pedig összeszántáshoz.

hátas szántásnál szétszántáshoz lehet igazítani vagy pedig összeszántáshoz.

A taligán a vánkost tartó kengyelt is el lehet állítani oldalt, a mi a barázda szélességének szabályozásánál szokott előfordulni. Ugyancsak a taligán van még a vezér rud is, végén a vonókapocs, melybe az iga erőt akasztják be. Ezt a vezérrudat is lehet jobbra vagy balra elforgatni és úgy beigazítani, hogy helyben maradjon.

Ennyiből áll a közösleges Sack-féle eke szerkezete. (Sack-féle ekék kaphatók Propper Samunál és Bücher Rudolfnál.)

Érdemes-e a tehenek és borjak tisztogatásával vesződni?

Mindennap láthatjuk, hogy míg egynémely állatunk a tisztaságot valósággal kedveli s minden lehető módon azon igyekszik, hogy magát be ne mocsokolja, addig más állatunk ugyszólván teljesen érzéketlen a tisztaság iránt s nem csak arra rest, hogy magát végignyálja, hanem arra is, hogy egyet hátra lépven, ne maga alá ganajozzon.

Az ilyen rondaságot semmibevevő állattal sok a bosszuságunk, az amolyan tisztaságkedvelővel kevés a bajunk. De ebből nem az következik, hogy amezt tehát hanyagoljuk el, sőt inkább éppen az következik, hogy igyekezzünk a tisztátalant is a tisztaság megkedvelésére szorítani annál inkább, mert sokszorosan bebizonyosodott az már, hogy a tisztaság nemcsak az egészségnek egyik legfőbb feltétele, hanem egyszersmind feltétele a jobb hasznosításnak is.

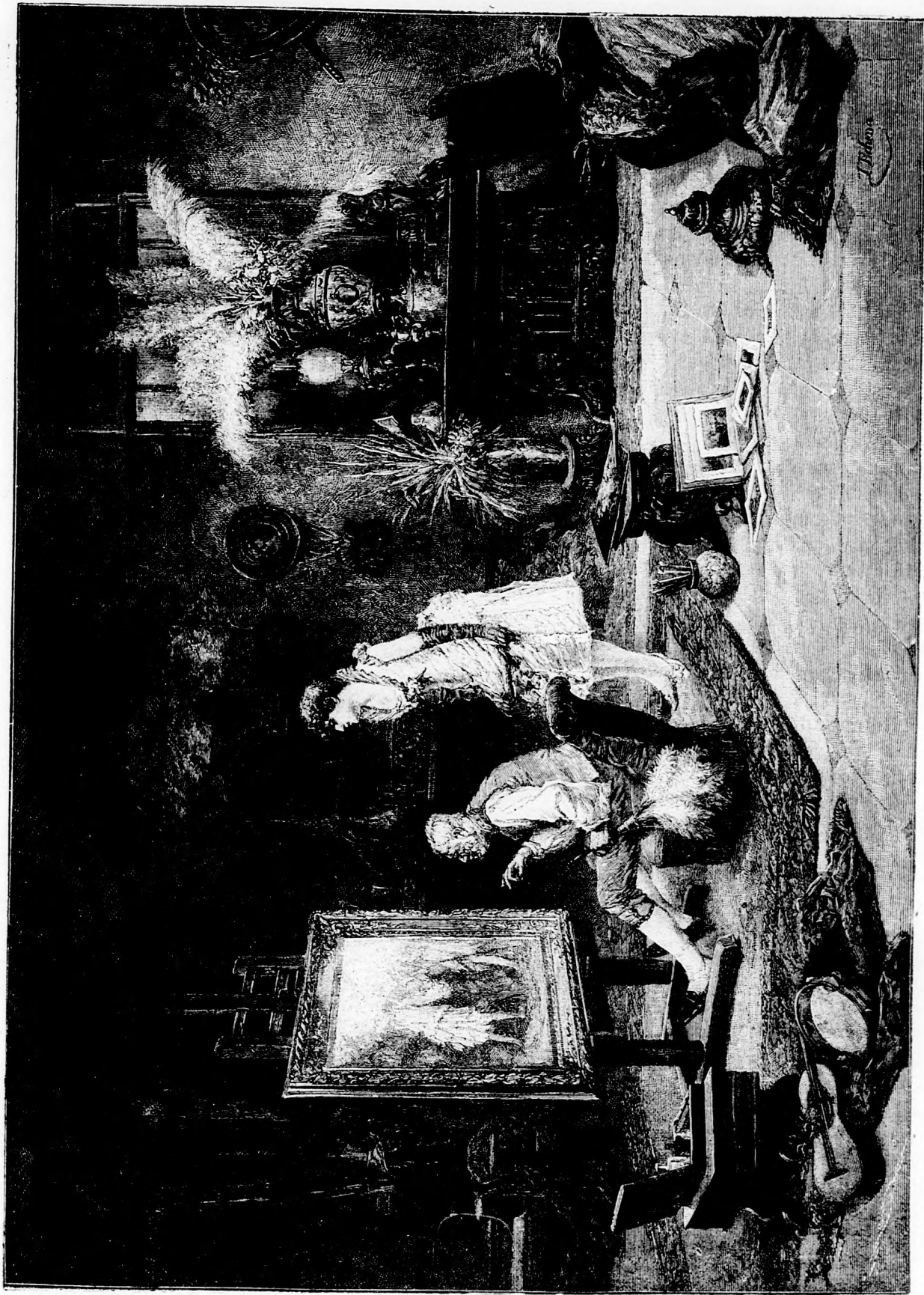
Ama számos adat mellé, mely ennek igazságát bizonyítja, járul az az adat, a melyet éppen most olvasok egy angol gazda közleményében.

Az illető egy gazdaságot bérelt ki, a melyben a fejős tehenek mocsokhoz voltak szokva, nem igen takarítottak s tejelésük nem volt kielégítő, sőt a tej a beléjutott tisztátalanságok következtében gyakran meg is romlott.

A tehenészetet átvéve, vakaró és kefe alá fogatta a teheneket, miközben ő is tapasztalta, hogy egyesek azok közül minden lehető módon maguk is igyekeztek testüket tisztán tartani, mások ellenben sok bosszuságot okoztak, mert alig voltak megtakarítva, már maguk alá ganajozván, abba befeküdtek. Azonban kitartással folytatván a tisztogatást, csakhamar tapasztalta az említett gazda, hogy ama rondaságkedvelők is mindinkább lettek rossz szokásukról s tapasztalta, hogy a tej megromlása már elő nem fordult. De látta végül azt is, hogy a tisztított tehenek hasonló jó takarmányozás mellett naponta mintegy egy literrel több tejet adtak mint akkor, mikor takarításban nem részesültek.

Hát ez az egy liter tejtöbblet, ha csak 6 krajczár árban vesszük is, már busásan megfizette a vakaróért, keféért kiadott összeget s a fáradtságot, melylyel a tisztántartás jár, de a takarítás eredményezte még azt is, hogy — mint jelzém — a tejromlás kimaradt és hogy a piszkot kedvelő tehenek tisztaságkedvelőkké lettek s az egész állomány a maga tisztaságában a szemlélőre már nem hatott oly visszatartóan, undort keltően, mint hatott előbb, míg a tisztogatás nem volt szokásban.

Nemcsak ezek miatt, de azért is nagyon ajánlanom kell a tehenek s borjak tisztántartását, mivel a megtetvesedésnek, megrühesedésnek és számos bőrbajnak még igen hathatósan éppen a kellő tisztogatással vehetjük elejét s éppen téli időben legfontosabb különben is a bőr működésének a tisztasággal való fentartása és fokozása. *Monostori Károly.*

A műértő.

* MULATTATÓ. *

A böles rabbinus.

— Krónika. —

A dombaljai bérlőnél nagy az ünnep. A gólya meghozta a második babát: az első fiút. A ház vendége a Jehova tiszteletreméltó szolgálója, a mezősi rabbi. A legszebbik szoba tele van nagyszakállu öreg zsidóval, kik mind a napkeletre nyíló ablaknak fordulva mormolják hajlongások közt imádságaikat.

Körülmélték a kicsikét. Másnap az örömlakomán a böles rabbi szivére tette mind a két kezét s úgy mondott imádságot a kicsinynek és az ő szüleinek a jóvoltáért. A sok vendég ájtatos tisztelettel hallgatta a böleset s bólogatta a fejét, mikor ez az élet véletlenségeiről azt fejtegette, hogy azok mind az Istennek öröktől fogva való böleseségéből származnak.

És elkövetkezék az óra, mely hazatérésre szólítja a böleset. A jó Guttmann, a boldog apa, tuláradt boldogságában-e, vagy a szent férfiú iránt érzett égtelen tiszteletből, kérte a rabbit: ne menjön ma haza.

— Miért ne ma? — kérdi a rabbi.

— Hadd lenne még egy napig tanuja a mi boldogságunknak.

— Ne mondd, Guttmann, ne mondd, hiszen veletek marad az Örökkévaló!

— De mégis, ne menjen ma haza, tisztelendő ur!

Lássa, ma a Jóska kocsis beteg, a másik rosszul hajt. Nem szeretném, hogy ha azzal szenvedne a hosszú uton.

— Már látom, hogy mindenképen le akarsz beszélni, de lásd fiam, nekem ma haza kell mennem.

S hiába próbált Guttmann, bármiképp erőlködött, semmi sem használt.

De hát ha kellett, Jóska kocsis rögtön meggyógyult és befogott. Elindultak.

Az öreg pedig valósággal tépelődött, alig hogy a faluból kiértek, már is megbánta, hogy a vendégszerető Guttmann otthagya. Milyen levert lett, mikor a marasztás nem sikerült. „Nem szeretem . . . nem szeretem . . .” — mondogatta magában, s arra értette, hogy hátha Istennek is jobban tetszett volna: másképp kellett volna végeznie. „Hiszen olyan nagyon is marasztott . . . Nem szeretem, nem szeretem . . .”

Még csak alig néhány puskalövésnyire voltak a falutól, mikor ott, hol az utszéli fészületnél nagy a kanyarodás, az öreg böles megállítatja a kocsit, s szól:

* — Megállj fiam, fordulj vissza . . . valamit elfejtettem . . .

Visszafordultak hazafelé. A mint a jó Guttmann látja a kapun beforduló kocsit, szalad elébe s hüvelyk és mutató ujjára czupogtatva, nagy örömben kiabálva fogadja a rabbit:

— Így van jól, így van jól!

— Nem így, nem így . . . felel az öreg, miközben leszált a kocsiról — de hát meggondoltam s visszajöttem.

*

A dombaljai tanyán ismét nagy az öröm. Új kenyérré a béresgazda felesége gyönyörű kis leánybavával örvendeztette meg a házat. A keresztelő szegényes, de vig, hangos. Ott a tanya összes népe. A bérlő uraság is megigézte, hogy tán közibük megy. Fogy a buczkai s a nóta már veri a mestergerendát. Csak a Jóska kocsis nem iszik s folyton ki-kijár s jó ideig künn marad. Mert hogy ő ma a soros strázsa.

A jó Guttmann pedig egy ideig csak hallgatta a messziről odahangzó dal nesztét. Menjen hát ő is közéjük? Tán jó néven vennék, de hátha a mulatóságukat feszesebbé tenném . . . Soká elgondolkozva járkált végig a szobán, már mindenki aludt a házban, mikor egyet gondolt s mégis csak kilépett a tornácra.

De nini! Miféle kocsi zörgése? . . . Mi lehet? . . . Pedig nem is az ut felől hangzik . . . csak úgy, mintha gyepen, vagy homok buczakon haladna . . . Jó gazdának csak kell tudnia, ki jár éjszakának idején a háza táján . . .

Sietve ment a magtár felé. Egy kocsi állott a végében . . .

Hej, Jóska! . . . hol a strázsa!? — kiáltott Guttmann, és „Megállj, tolvaj, tolvaj! . . . fogjátok meg!” kiáltozással egy szaladó alak után rohan.

Meg se látja, a mint a granárium elé ért, hogy a kapu mellől előugrik valaki. Csak egyet sujtott ez, s Guttmann tüstént összerogyott.

Azt már meg nem láthatta, hogy a granárium tulsó végéről vágatva menekülnek a kocsin, s nem hallotta a béresgazdáék folyton hangzó vig danáját, a melyben Jóska kocsis is részt vett éppen a veszedelem megtörténte után.

*

Levelet kapott a mezősi böles. A jó Guttmann kéri őt benne, jöjjön, vigasztalja meg őt a nagy szenvedéseiben, mert érzi, nem sokáig viszi már.

S hogy megjött a rabbi, elpanaszolja Guttmann, hogyan esett meg vele a szerencsétlenség.

— Hát aztán ki volt az a vadállat?

— Tudja Isten; most is itt volt a szolgabíró; nem tudja meg azt senki soha.

— Hát nem gyanakszol senkire embereid közül?

— Hiszen idegenek voltak, kocsin jöttek.

— Az mindegy, — felel a rabbi.

— Kérlek, apám, mondom, minden emberem ott mulatott a béresgazda házában.

— Akkor ludas a strázsa.
 — A strázsa? . . . Beesületes jó ember az.
 — Melyik az?
 — Jóska, az én jóra való kocsisom.
 — Az a bünös, az a bünös.
 — Nem lehet az . . . Apám, nem lehet az — felelt Guttmann.

— És én még egyszer azt mondom, Jóska a bünös.

Most pedig megyek. Fogass be, de ne a Jóskával. Én megyek és magtálalom a gyilkos tolvajt.

*

A mezősi szolgabíró elfogatta a Jóska kocsist. Ráolvasta Jóskára: Te, — a mulatásban részt nem vettél úgy, mint a többi. Meg nem itad a részedet, mint a többi. Minduntalan ki-kimentél, mert hogy te voltál a strázsa, s mégis, mikor az urakat leütötték, megfutamodtál . . . Láttá egy lélek, a ki ismer téged.

És Jóska ekkor ezeket a valóságokat lehorgaszott fővel beismerte s czinkosait megnevezte.

Csak azt kérdezte a végén:

— Ki hát az, a ki látta?

— Az, a ki mindent lát, Jóska! — felelt a szolgabíró. Mindennek pedig az öreg, hófehér szakállu rabbi volt a kieszelője, a ki később a következőket mondta a lábbadozó Guttmannak:

— Tudod, fiam, mikor visszafordultam a Jóska kocsissal?

— Hogyne tudnám!

— De azt nem tudod, miért fordultam vissza?

Hát ez a Jóska megijesztett, ott azon a fordulón, a hol a feszület áll, a hol a koesi majd csak hogy nem bele ütődik, Jóska, keresztény létére a kalapját le sem vette, még csak feléje sem nézett. Nos, mondom, ez nem lehet jó ember, ezzel én nem merek utra kelni.

Visszajöttem és — igazam volt.

Gerley Széver.

Szótalány.

Első három betüből álló szótagomat seholsen nélkülözhetik használhatósága s erőssége miatt.

Második szótagomat minden czipész használja.

Harmadik szótagom a világ életője.

Együttvéve a munkásvilág legkedveltebb időszaká vagyok.

A talány megfejtői között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.

Megfejtési határidő márczius 14.

A tréfás kérdés megoldása.

Lapunk 8. számában közölt tréfás kérdésünkre ismét több talpraesett felelet érkezett. Az ügyesebb megfejtéseket alább közöljük *s olvasóinkra bizzuk, hogy ítéljék oda a jutalmul kitűzött bárói méltóságot annak, kinek a három kérdésre adott felelete a legjobban tetszik.* Miután feltételezzük, hogy a szerenéses nyerő le fog mondani a bárói méltóságról a bácskai inségesek javára; e szerint kárpótlásul egy szép könyvet fogunk küldeni annak, a kire a legtöbb szavazat esik.

I. kérdés: Meddig megy Bánffy báró Bécsbe?

1. *Mig oda nem ér.* Így feleltek: Tóth Imre, ifj. Ács Lajos, Czirbesz József, Barsa Mihály, Bartosik Bertalan, Nagy Sándor, Kovács Bálint, Horváth József. 2. *A közepéig,* mert attól fogva kifelé megy Bécsből. Így feleltek: Vasaji Sándor, Aezél Károly, Tóth János, Mágori Sándor, Séllei Sándor, Nikodem József, Fischer József.

II. kérdés: Ha oda ér, hol áll meg? 1. *A talpán.*

Így felelt: Barsa Mihály, Séllei Sándor, Fischer József, Vasaji Sándor, Nagy Sándor. 2. *Bécsben.* Így felelt: ifj. Ács Lajos, Czirbesz József, Kovács Bálint, Tóth János. 3. *Az árnyékán* (Tóth Imre). 4. *A földön.* (Horváth József, Mágori Sándor). 5. *A 40%-os kvótánál* (Cséplő József).

III. kérdés: Ha visszafelé jön Bécsből, miért néz hátra? 1. *Mert hátul nincs szemem* (Horváth József, Barsa Mihály, Kovács Bálint, ifj. Ács Lajos, Nagy Sándor, Nikodem József, Mágori Sándor). 2. Miután azért nem kap fizetést, hogy hátra nézzen, *tehát ingyen néz hátra* (Tóth János). 3. *Mert úgy sem tud előrelátni* (Bartosik Bertalan).

Tessék szavazni, ki felelt meg a legjobban; az illető nevet legezészerűbb azon a levelezőlapon közölni, a melyen a rejtvény megoldását beküldik.

Képiinkhöz.

A műértő. A festőművész nincs otthon. Felhasználja ezt az alkalmat a vén inas, a ki oly igen régen szolgálja már gazdáját, hogy műértés dolgában bizvást versenyre mer kelni bármely műkritikussal. Most is ime, beül a mester székébe a félig kész festménye elé s szigorú arczczal mond ítéletet. A festő modellje hamiskásan mosolyog a vén műértő megett, a kinek szigorú kritikájára nyilván többet ad, mint egyéb a műteremben megfordulni szokott urak hizelgéseire. Mulattató ez a helyzet nagyon; a műértő inas ur a porlopálcát a lábához tartva kényelmesen ül a festőművész állványára elé és hátra-hátra pislant komoly arczczal a modellre. Valószínű azonban, hogy csak az ábrázata komoly ökelmének, s öreg szívében tán gyöngébb érzelmek csirái kelnek a csinos kis lány közelében, s úgy lehet, hogy követelni fogja a műértői munka tiszteletdíját, egy csók fejében a mint a kislány — azért modell — bizonyára meg is ad.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Szabó József urnak. Ne nehezteljen reánk azért, mert a kérdezett könyv beszerzési forrását nem irtuk meg. Nem valami jó munka az, nem ajánljuk hát, hogy pénzt adjonki érte. — **Baka János.** Önnek is szól a fenti üzenet, mert a kérdezett füzetes regény nem érdemli meg, hogy időt vesztessen az olvasásra. Vegyen inkább Jókai regényeiből egyet, ha már mindenáron regényt akar venni. — **Baksay Antal** urnak. Részvényének árát csak a felszámolás teljes befejezte után fogják kifizetni. Nem hisszük, hogy egészben megkapja. Hogy mennyit, nem tudjuk. A felszámolás után a törvényszék ezt Önrel hivatalosan fogja tudatni. — **Benkovits Ferencz** urnak. A honvédségi legénység, még ha őrmester is, házasodhatik, ha az ipa nem is ad biztosítékot. De ha egyszer már adott és azt be is kebelezette, bizony nincs más mentség, meg kell neki a bekebelezett helyét a házban adni, az ipa ezt hiába követeli, mert a törvény a bekebelezésnek ad igazat. Előbb kellett volna óvatosnak lenni. — **Pap János** urnak. Tessék írni Machlup H. és fiai börgyárának (Budapest, Lónyay-utca 37. szám) vagy Wolffner és társának (Ujpest.) — **B. A.** urnak. *Sárga homokország.* Karikás bácsi azt üzeni, hogy ha csakugyan Ön az apósa, akkor áruljon el még vagy 10 példányt a könyvéből, mert annak ára is van am. Egyébként nagy a gyanuja, hogy Ön nem a Kék oroszlán (a Veronka atyja.) hanem az a bizonyos Sárga Róka Péter. Ebben az esetben kéri Önt, hogy jelentkezék s adja vissza a fővezéri karpereczet, mert abban egy drágakő volt, a mire most nagy szüksége volna Karikás bácsinak. — **Gy. J.** urnak. A kecskék, a melyek a budapesti állatvásárra kerülnek, mészárszékre valók, de kaphat itt fejős kecskéket is. Szíveskedjék a „budapesti marhavásártéri vásárpénztárhoz” (Budapest IX. Közvágóhid) levélbe kérdést intézni, hogy fejős kecskéket mily árban szállithatának Önnek. Önnél egyszersmind a szállítási költségeket is tudatni fogják. — **B. József** urnak. Ha a biztosítását idejében felmondotta és a felmondás évére a díjat kifizette, többet nem köteles fizetni. Egyszerűen ne váltsa ki a díjváltókat, hiába fogják pörölni, ha ugyan merik. De ha már az egyik részvénytársaságot odahagyta biztosításával, kár volt másik részvénytársasághoz mennie és nem az Országos Kölesönös Biztosító Szövetkezethez, melyet a legmelegebben ajánlhatunk. **Toroczky** urnak. Ha a négy gimnázium osztályról bizonyítványt akar, akkor a négy osztálybeli tárgyakból magánvizsgát kell tennie. Ezt bármelyik gimnáziumban megteheti, de előbb az illető iskola igazgatósága útján a vallás és közoktatásügyi miniszteriumhoz ezért kérvényt kell beadnia. Ha engedélyezik, akkor a vizsgákat egyszerre is leteheti. Legjobb, ha a legközelebbi város gimnáziumába bemelegítő felvilágosítás végett. — **Soós József** urnak. 1. Patkányait legezélszerűben méreggel írhatja el, melyet községi bizonyítvány alapján a gyógyszerárban is kiszolgáltatnak, ugyanott a használati utasítást is megadják. 2. A törlesztéses kölesönt 100 holdon alóli birtokra is megkaphatják, természetesen minél kisebb a birtok, annál kisebb lehet a kölesön. 3. Mauthner árjegyzékének elküldése iránt intézkedünk. — **Sz. P.** urnak. 1. Kiskoru fiúnak börtönkosztjéért a szülők felelősek s ha van némi vagyonuk még is veszik rajtuk. 2. Fiát a katonaságtól ki nem bocsátják, mert csak az özvegy asszony egyetlen fia, vagy a családfenntartó fiu katonamentes. Kár volna kiszabadítására költekeznie. — **Harray Kálmán** urnak. Legezélszerűbb ha hirdetését a „Köztelek” című gazdasági lapban teszi közzé. Ezen lapnál a kis hirdetések között minden szóért 2 krt. fizet, ha címét is kiteszi, még külön 30 krt. bélyegilletéket. A kiadóhivatal Budapest, IX. Üllői-ut 25. sz. a. van. Egy forintért a „Független Ujság” is közli egyszer a hirdetését. A bélyegyet a mentőknek adjuk. — **Lázár József** urnak. Egé-

szen helyesen tetszik okoskodni a levélben. Az adott körülmények között joga van a fiu felmentését kérni. Ez iránti kérvény a munkaképtelenséget és vagyontalanságot igazoló bizonyítvánnyal együtt, az illető ezred parancsnoksághoz ezímezve, a járási szolgabírószághoz nyújtandó be, ahonnan hivatalból továbbítják. — **Hachbold Frigyes** urnak. A párbér a régi jó időknek egy maradványa, a mely már sehogysem illik bele a mai viszonyokba. Van is vele elég aggság, és baj, de mikor úgy látszik, a törvényhozásnak mindig akadnak sürgősebb teendői, mint ezen és sok más hasonló bajon segíteni. Mikor még a magyar embert attól féltették, hogy a saját zsírjába ful bele s nem készpénzen élt a szegény ember, hanem elégnék tekintette azt, amije termelt s abból aztán jutott is, maradt is, se szegény, se gazdag nem érezte az ilyen-féle tartozásokat nyomasztónak s az is igazságosnak látszott, hogy a papját kiki fejkenként egyenlően fizesse. Persze, lassanként nagyot fordult a világ s a mi azelőtt helyes volt, most már nem az. Terhére van azoknak is, a kik fizetik, alkalmatlan annak is, a ki beszédni kénytelen. Szó volt erről csak legutóbb is az országgyűlésen, hol néhány képviselő a párbér rendezését sürgette. Addig azonban, míg új törvényt nem hoznak, ezen a visszasságokon segíteni nem lehet. Mindenki ragaszkodik a magáéhoz s ilyen szűk időkben egy garas ára terhet sem akar önként magára vállalni. Nem is esodáljuk tehát, ha az önök párbérügyében a gyűlésezés sikerre nem vezetett. Legyenek azonban türelemmel, a párbérnek és sok más hasonló visszás intézménynek a törvény útján való rendezése már soká nem várható magára. A levél másik részére külön cikkekben válaszolunk. — **Kovács József** urnak, B.-Monostorszeg. A m. kir. gőzhajózási társaság elnökségének Rudolf-rakpart 3. sz. alatt van az irodája, méltóztassék odafordulni kérelmével. — **Beviz István** urnak. A kérdezett ujságvállalat alkalmasint megszűnt, azért nem küldik az ön barátjának a lapot. De különben nem valami megbízható emberek kezében van. — **Porubszki Ádám** urnak. Ha ő felségéhez kihallgatásra akar jelentkezni, akkor előbb jelentse be e szándékát a királyi kabinetirodában, honnan értesíteni fogják a továbbiakról. — **Berzsák Sándor** urnak. Igen sok fűszerkereskedő van a fővárosban; ajánlhatjuk: Brázay Kálmánt (Muzeum-körut 23), Domány Józsefet (Deák-tér 5), Kaszaniczky Gyulát (József-tér 9). — **Papp Ferencz** urnak. Forduljon Wajdits Nándor templomfelszerelési raktárhoz. (Budapest, Üllői-ut 16). **Törökfalvi Mór** urnak. A hozományt lehet visszakövetelni, ha a házasságból gyermek nem származott, vagy ha a házassági szerződésben erre nézve valami kikötés nem történt.

ELSŐRANGU HAZAI GYÁRTMÁNY.

Gőzcséplők

Pontos czim:

**ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR
részvénytársulat
BUDAPESTEN.**

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉKKEL
és szakzerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecsavágók

Morzsolók

Borpresek

Ekek

Vetőgépek

Apróságok.

Munkások paradicsoma. Utah amerikai állam valószínű paradicsoma a munkásoknak. Az állam alap-törvényeinek 16. szakasza ugyanis következőleg szól: A munkások jogai igazságos védelemben részesítendőek oly törvények által, melyeknek célja az állam ipari jólétének fölvirágoztatása. A törvényhozásnak gondoskodnia kell egy törvényileg megállapított munkáshatóságról, munkások és munkaadók közti vitás ügyek elintézésére, melyben tökéletes és munka egyformán legyen képviselve. A törvényhozás által eltiltandó: 1. Nők vagy 14 éven alóli gyermekeknek földalatti üzemekben való alkalmazása. 2. A rabmunka szerződés alapján való értékesítése. 3. A fegyenczek munkája a börtönön kívül, kivéve az állam ellenőrzése alatt álló nyilvános telepeket. 4. Az alkalmazottak ellenőrzése politikai vagy kereskedelmi tekintetben. Halálos végű baleseteknél a kártérítési jogot korlátozni nem lehet. — Az összes állami és államilag segélyezett munkálatok és vállalatoknál be kell hozni a nyolcz órai munkaidőt és törvényeket a munkások egészségének megvédésére.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, márczius hó 5-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 76—81 kg *tiszaviléki* 12.60 frttól 13.45 frtig, *pestvidéki* 12.60 frttól 13.40 frtig, *fehértómezei* 12.70 frttól 13.45 frtig, *bácskai* 00.00 frttól 00.00 frtig *bánsági* 00.00 frttól 00.00 frtig.

Rozs 70—72 kg. 8.40 frttól 8.50 frtig.
Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 6.10 forinttól 6.50 frtig, *égetni való* 62—64 kg. 6.70 frttól 7.40 frtig, *sörfőzdei* 64—66 kg. 8.00 frttól 9.50 frtig.
Zab 39—41 kg. 6.30 frttól 6.65 frtig.
Tengeri 78—82 kg. 5.20 frttól 5.25 frtig.
Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	19.50	19.20	19.00	18.70	18.40	18.00	17.50	15.30	11.10

Buzakorpa, finom 7.50-7.60, durva 4.00—4.40 lrt zsákkal együtt.

Marhavásár fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökörért* 317—355 frtig; *középmínőségűért* 270—295 frtig; *gyenge minőségűért* 200—240 frtig; *hízott magyar és tarka ökör jobb minőségű mm.-ként* élősúlyban 31—33 frtig, *hízott magyar és tarka ökör középmínőségű* 25—30 frtig. *Fejős tehén, magyarfajta* 100—180 forintig, *tarka* 85—140 frtig darabonként. *Élő borjú* 1 kgr. élősúlyért fizetnek minőség szerint 32—44 krt. *Vágott borjú* 1 kgr. hussúlyért fizetnek 46—65 kr.

Sertésvásár. (Köbánya.) 100 kgr.-kint élősúlyban 4% és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 300—380 kgr. nehéz sertésért 52—53 frt., vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóig 53—54 frt.

Baromfivásár. *Lúd,* sovány, páronként 5.00—7.00 frtig, *kacsa* 4.30—4.60 frtig, *tyúk* 1.10—1.40 frtig, *csirke* 80 kr.-tól 120 krig, *kaplan* 1.80—2.40 frtig, *pulyka* 4.20—4.60 frtig.

Vegyesek. *Tojás* 100 drb. 2.80—2.90 frt. *Szalonna* 80—85 krajczár. *Vaj* Ia. 108—140 kr., *Ia.* 100—110 kr. *Olvasztott vaj* 00—000 kr. *Méz sárga csurgatott* 40—70 kr. *Burgonya sárga* 2.20—3.20, *rózsa* 2.00—2.80, *közönséges* 75—85 kr., *paprika* 35—52 frtig, *hüvelyes paprika* 18—52 frtig métermázsánként.

Juhvásár: *hízalt ürü* páronként 18.00—19.00 frt, *feljavított juh* 11—14 frt, *kiverő juh* 7.00—9.00 frt, *kecske* 6—7 frt.

Egyéb magvak: *mák* 29—31 frt; *bab fehér* magyszemű 6—6.75 frt, *apró* 7—7.50 frt, *tarka* 9—12 frt, *lencse* 14—17 frt, *borsó* héjas 8.50—8.60 forint, *köles* 4.75—4.75 frt, *kendermag* 7.95—8.00 frt, *repce* 13.00—13.50 frt. *Lóhere* 40—50 frt mm.-ként.

Takarmányvásár. *Réti széna* 1.80—2.50 frt, *muhar* 2.40—2.60 forint, *zsupszalma* 10.40—1.70 frt, *alomszalma* 1.40—1.40 frt.

Bőrök. *Ökörbőr száraz* 11—18 kgr.-ként 80—88 frtig, *tehenbőr száraz* 77—80 frt. *Nyers ökörbőr* (20 kg.-tól 35 kg.-ig) 29—35 frtig, *tehenbőr nyers* (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 29—37 frtig. *Juhbőr,* gyapjas, páronként 36—43 frt.

ORSZÁGOS MAGYAR

KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. **Alelnök:** Csávossy Béla. **Igazgatósági tagok:** Andrássy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Dessewffy Aristid, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szónyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf. — **Vezérigazgató:** Szónyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megalégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítva fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmányt és szalmát eseséget

tűzkár ellen a szövetkezet

tetemesen olcsóbban

biztosítja, mint a hazánkban működő bármely más biztosító intézet.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az **Igazgatóság Budapestben,** (József-körut 8. sz.) és a **vidéken létesített ügynökségek.**

Múlt évi forgalom: 25,223 mm.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség
figyelmét

a budapesti
gyapjú-aukceziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

A bejelentéseknek eléggé korán való beérkezése esetén a cég annál nagyobb versengést biztosíthat ezen aukceziók részére, mivel még a téli hónapokban ébreszti a bel- és külföldi vevők érdeklődését.

Mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

A GANZ és TÁRSA

vasöntő és gépgyár részvénytársulat
BUDAPESTEN

1. c. részvényesei 1898. márczius 19-én, szombaton d. u.
3 órakor Budapesten, II. ker., Ganz-utca, a gyár helyiségében
tartandó

huszonkilencedik rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívtnak.

NAPIREND:

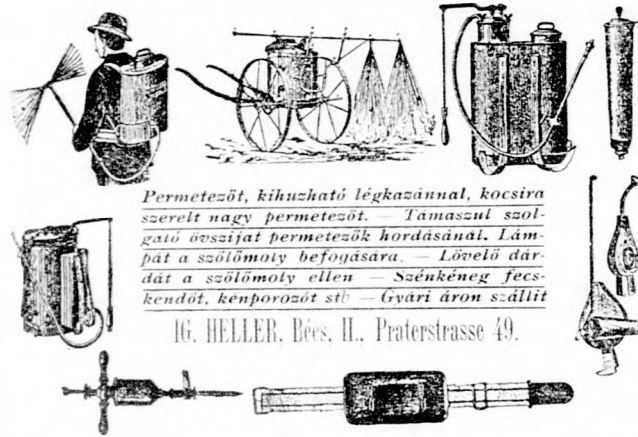
1. Az 1897. évi mérleg előterjesztése, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései, a tiszta nyeresemény fölosztása iránti határozathozatal s a fölmentvény megadása.
2. Egy igazgatósági tag megválasztása.
3. Netáni indítványok az alapszabályok értelmében.

Az alapszabályok 14., 15. és 36. §-ai értelmében a közgyűlésen csak azon részvényesek bírnak szavazati joggal, kiknek részvényei a társaság könyvében legalább három hónappal a közgyűlés előtt nevékre irattak át és a kik részvényeiket legalább három nappal a közgyűlés előtt a társulati pénztárnál letéteményezték.

Egyébiránt részvények helyett budapesti nyilvános hitelintézetek letét-jegyeit is lehet letenni, ha ezekből kiviláglik, hogy a letéteményezett részvények a társulati részvénykönyvébe a letéteményező nevére vannak beírva. A közgyűlésen minden alapszabályszerűen letéteményezett egy-egy részvény egy-egy szavazatra ad jogot, ha azok száma nem több tiznél. De ezen számon felül csak minden öt-öt részvény után esik egy-egy szavazat. A szavazás jogát meghatalmazott által is lehet gyakorolni; meghatalmazott azonban a törvényes képviselőket kivéve, csak szavazatképes részvényes lehet.

Az évi mérleg a felügyelő-bizottság jelentésével együtt folyó évi márczius 11-től kezdve a gyári igazgatóság irodájában a 1. c. részvényesek rendelkezésére bocsátatik.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Permetezőt, kihuzható légkazánnal, kocsira szerelt nagy permetezőt. — Tamaszul szolgáló örszifát permetezők hordásánál. Lámpát a szőlőmoly befogására. — Lövélő dárdat a szőlőmoly ellen — Székének fecskendőjét, kenporozót stb. — Gyári áron szállít

IG. HELLER, Bécs, II., Praterstrasse 49.

Kurcz Lipót és Társa

photozinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-typia, fametszet stb. utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografikailag legszebben és legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Karikás János bácsi csodálatos kalandjai.

... a struczmadár szaladt velünk.

A könyv bolti ára 50 krajczár.

A Független Ujság előfizetői 35 krért

rendelhetik meg a Független Ujság kiadóhivatalánál

(Budapest, IX., Üllői-ut 25.)

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20—60 év közti időre készpénzben. Birtokos felmondhat, pénzügyet nem mondhat fel. Csakély kamattal tőke is törlesztetik. — Lebonyolítás legrövidebb idő alatt.

— Convertálás bélyeg- és illetékmentes. — Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv másolat.

Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,

Budapest, VI., Váci-körút 39.

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden megyéjéből, hatóságok, testületek és a legtekintélyesebb földbirtokosok által okmányszerűleg ajánlva van.

Az ezredéves orsz. kiállításon kiténtetve.

VARJU és TÁRSA

cs. és kir. szab.

hangszer-ipar telep

BUDAPEST,

VIII. József-körút 20. sz.

Ajánlják saját gyártmányu hangszereiket. Cimbalnok pedál nélkül 45, 55, 60, 65, 75 frtért pedálos 80 frttól feljebb. Czimbalmainkért 2 évi kezességet vállalunk. Iskolahegedűk 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 frtért és feljebb. Régi kijátszott hegedűk nagy választékban 15, 18, 22, 26, 30 frtért és feljebb.

Javítások elfogadtatnak, gyorsan s pontosan eszközöltetnek.

Használt hangszerek becsereáltetnek.

Arjegyzék ingyen és bérmentve. Lapunk előfizetői, ha a megrendelésnél e lapra hivatkoznak árengedményben részesülnek.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemez-gyár, malomépítészet

Budapesten, V. ker., Külső váczi-út 46. szám.

Marshall, Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérigynöke ajánl utolérhetlen szerkezetű és minőségű Marschal-féle

gőzmozgonyokat és gőzcséplőgépeket,

szabadalmazott

kombinált gabona- és lóhere cséplőgépeket két cséplődobbal,

szabadalmazott **gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle szabadalmazott kazalozó készüléket (golyát), Harrison-féle „Albion” örlőgépeket.**

Malomépítészetl osztaiyom elvállal gazdasági malmok, magas- félmagas- és vámorló-malmok teljes berendezését és takarmánykamrák feállítást. **Árjegyzék ingyen és bérmentve.**

Ganz és Társa

vasöntő- és gépgyár részvény-társulat,

BUDAPESTEN,

ajánlanak:

Gépészeti s építési munkákat, vas-, aczél- és fémöntvényeket, teljes malomberendezéseket, transmissiókat, zúzóműveket, vizikerekeket jó eredménnyel pótló turbinákat, különösen pedig:

Hengerszékeket kéregöntetű hengerekkel mű- és parasztra-örléshez; kisebb nagyságu darálószékeket, melyek petroleumos vagy elektromos motorral kombinálva daráláshoz gazdasági célokra kitünően beváltak.

Petroleum-motorokat közönséges lámpa-petroleummal s adómentes benzinnel való hajtásra; ezen motorok előnyösen helyettesítik a kisebb gőzgépeket és járgányokat, kocsi-ra szerelve mint petroleum-lokomobil cséplőgépek hajtására kiválóan alkalmasak. Üzemök biztos és nem tűzveszélyes, mert lámpa és szivattyu nélkül dolgoznak.

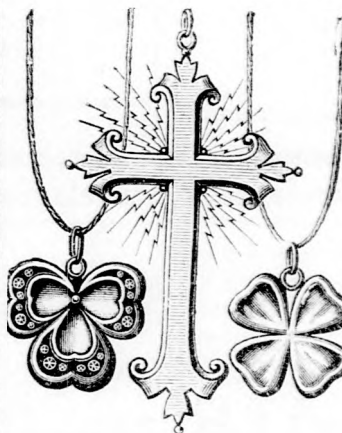
Elektromos áramot fejlesztő gépeket, melyek gőz- vagy petroleum-motorral, esetleg turbinával hajtva, ugy világításra, mint az egymástól távolabb álló épületekben elhelyezett tejjgazdasági, takarmány-aprózó, rostáló, cséplő, örlő stb. gazdasági gépek hajtására is alkalmasak.

903

Egészségi kereszt

v. lóhere alakú emlény.

Aki még nem jutott birtokába, rögtön rendelje meg az ereklje egészségi keresztet, vagy lóhere alakú emlényt, mert ezek valódi arany és ezüstből készítvék, évek hossza után is értékesek.

Ezrek meg ezrek

férfiak, nők, fiúk, leányok, öregek és fiatalok viselik ezen nagybecsű

talizmant,

melyet illetőleg kivétel nélkül minden élő lénynek viselnie kellene.

Mindenki megengedheti magának a csekély kiadást egy ily általán elismert és kedvelt ékszerért, mely örök életig kedves ereklje.

Kereszt vagy lóhere

valódi ezüstből frt **1.50**

valódi aranyból frt **5.—**

selyemzsinóron, bérmentve haza szállítva.

Megrendeléseket az összeg beküldése, vagy utánvétel mellett eszközöl

FEKETE JULIUS, Bécs, V., Rüdiger-utca 1./F.U.

Ajánlom minden ekeversenyen

első díjakat nyert

egyetememes

ACZÉLEKÉIMET,

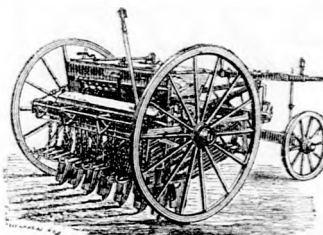
melyek anyag, kivitel s olesó árnál fogva az összes eddigi konkurrencziát legyőzni képesek.

Bächer Rudolf,

cs. és kir. kizárólagos eke és talajmivelő eszközök gyára

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tagadhatatlan legjobb vetőgépe a jelenkornak a **Melichár-féle**

Unicum Drill

rendkívül egyszerű és feltétlenül szolid kivitelű.

Leírás és árajánlattel bérmentve szolgál

Melichár Ferencz

cs. és kir. szab. vetőgépgyára

BUDAPEST,

VI. ker., Nagymező-utca 68. sz.

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.

Ültetés távolsága: 15—20 cm.

Talaj minősége: Jól trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: August und September.

Pflanzweite: 15—20 Cm.

Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A MAUTHNER-féle
hirneves

konyhakerti és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban a törvényesen bejegyzett

Medve védjeggyel

valamennyi nagyobb vidéki füszer- és vaskereskedésben kaphatók.

A Budapesten Andrassy-ut 23. szám alatt létező **Mauthner Ödön** cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, amely csomagok ragasztva, a medve ábrával és a **MAUTHNER** névvel vannak jelölve, úgy a mint a rajz itt mutatja.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. Alkotmány-utca 31.

Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a világ legjobb s eddig felülmulhatatlan és legtökéletesebb, a tartósságánál fogva a legolcsóbb permetezőgép a „VERMOREL“-féle valódi

ECLAIR

peronospora permetező mely eddig minden versenyenél az első díjat nyerte el.

Kizárólagos magyarországi képviselőlet szövetkezetünkél.

Ára 20 forint csomagolással.

AUSSIGI I^a. „RÉZGÁLICZ“

jegecsekben vegytiszt a peronospora elleni védekezésre a gyakorlatban eddig legjobbnak bizonyult gyártmányt és egyéb permetező anyagokat szavatolás mellett, úgy szintén „Raffia háncsot“, legjutányosabb árban ajánlunk.

MEGJEGYZÉS.

Szőlőpermetezés céljából szövetkezetünk által szállított és igazolványunkkal ellátott rézgálicz küldeményeket a M. Á. Vasutak circa 40% díjkedvezményvel szállítják.

I^a Rézgálicz 98-99°/_o

jegecsekben és örölve és egyéb permetező anyagok továbbá

Szuperfoszfát, chilisalétrom, kén-savas-káli, kén-savas-ámmon, Szőlőtrágya-compositio

és egyéb műtrágyaféléket legjutányosabban ajánl:

a „Hungária“ műtrágya, kén-sav és vegyi ipar részvénytársaság Budapest, Váci-körút 21.